

Ainavu ekoloģiskais plāns (ainavu telpas struktūras elementi)

Starptautiskas nozīmes mežu un mitrāju kodolzona	Poligona Nr.: 1.1.19.							
1. Ainavas attīstības mērķis	Mozaīkveida mežu, purvainu mežu un nelielu purvu ainava ar vecu priežu audzēm purvu malās un mistrotām saimnieciskajām audzēm.							
2. Pašreizējā ainavas struktūra (zemes izmantošana, matricas un plankumi, ekotonu raksturojums, mežaudžu sastāvs un struktūra)	Pašreizējā ainavas struktūra: Homogēna mežu ainava ar purvu, purvainu mežu un lauksaimniecības zemju plankumiem.							
	Teritorijas platība: 5694,1 ha							
	Zemes izmantošanas veids:							
	<ul style="list-style-type: none">• Mežu zemes: 4300,9 ha [satelītkarte], 3525,4 ha [mežaudžu datu bāze],• Izcirtumi: 73,7 ha [mežaudžu datu bāze],• Purvi: 434,4 ha,• Lauks. izm. zemes: 958,7 ha,• Ūdenstilpes: 0 ha.							
	Mežaudžu raksturojums (%):							
	SUGA	Kopā:	0-20	21-40	41-60	61-80	80-100	>100
	P	36,7	1,4	0,6	4,9	11,5	8,5	9,7
	E	18,8	4,6	7,4	3,1	1,4	1,0	1,2
	B	32,2	5,0	1,4	11,2	8,7	5,0	0,8
	M	2,1	0,2	0,2	0,5	0,9	0,2	0,1
A	4,7	0,9	0,1	0,7	2,0	0,8	0,3	
Ba	4,7	0,7	2,6	1,5	0,0	0,0	0,0	
Platlapji	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	
3. Bioloģiskās daudzveidības raksturojums (sugas, biotopi, ekosistēmas)	Teritorijas piemērotība indikatorsugām: 62% teritorijas ietilpst aļņa kodolzonā; 35 % teritorijas ietilpst vilka kodolzonā;							

Starptautiskas nozīmes mežu un mitrāju kodolzona	Poligona Nr.: 1.1.19.
	<p>70% teritorijas ietilpst lāča kodolzonā; Visa teritorija ietilpst lūša kodolzonā; 37,9 ha aizņem lidvāverei piemērotas mežaudzes; 960 ha teritorijas ietilpst medņa kodolzonā; 379 ha teritorijas ietilpst dzeņu kodolzonā; 900 ha teritorijas aizņem melnajam stārķim piemērotas mežaudzes; 350 ha teritorijas aizņem melnajai dzilnai piemērotas mežaudzes; 345 ha teritorijas aizņem trīspirkstu dzenim piemērotas mežaudzes; 1232 ha teritorijas aizņem baltmugurdzenim piemērotas mežaudzes; 43 ha teritorijas aizņem dabiskie mežu biotopi; Vismaz gar lauksaimniecības zemēm perifērijā ir sastopams mazais ērglis; Viena no pēdējām teritorijām Latvijā, kur konstatēts vidējais ērglis.</p>
4. Pašreizējās ainavas estētiskās un kultūrvēsturiskās vērtības	<p>Teritorijas estētiskais novērtējums: Teritorijai nepiemīt augsta estētiskā vērtība.</p> <p>Teritorijas kultūrvēsturiskais novērtējums: Teritorijai nepiemīt augsta kultūrvēsturiskā vērtība.</p>
5. Vispārējās tendences ainavas struktūras attīstībā un to ietekmējošie faktori	<p>Ainavas struktūras attīstības tendences: Paredzams, ka notiks ainavas struktūras homogenizācija – lielākā daļa no lauksaimniecībā izmantojamajām zemēm apmežosies. Būtisku ietekmi uz mežu ainavas struktūru varētu atstāt mežsaimnieciskā darbība, ja netiek ievērotas apsaimniekošanas rekomendācijas. Jau šobrīd teritorija uz dienvidiem un rietumiem no Lielpurva (Saklauru purva) ir stipri fragmentēta. Jaunu ceļu izbūve un meža teritoriju pieejamības palielināšana sekmēs fragmentācijas palielināšanos un teritorijas bioloģiskās nozīmes samazināšanos.</p> <p>Mežu attīstības tendences: Mežu platība, kurai ir sasniegts vai turpmākajos 15 gados tiks sasniegts ciršanas vecums</p>

Starptautiskas nozīmes mežu un mitrāju kodolzona	Poligona Nr.: 1.1.19.
	<p>(iespējama meža izciršana) – 1391,8 ha</p> <p>Aptuveni ¼ daļa mežu turpmākajos 15 gados varētu tikt izcirsti. Ievērojot apsaimniekošanas rekomendācijas šīs platības būtiski samazinās tomēr saimnieciskā darbība pieļaujama lielākajā daļā teritorijas mežu. Lai precīzāk noteiktu nepasaimniekojamo vai ierobežoti apsaimniekojamo mežu platības nepieciešams izstrādāt detālu ainavu ekoloģisko plānu.</p> <p>Paredzams, ka teritorijas meža struktūra nākotnē būtiski nemainīsies. Joprojām dominēs mistrotas mežaudzes, kuru platība palielināsies dabiskojoties egļu tīraudzēm. Purvu malās esošo mitro priežu mežu bioloģiskā vērtība palielināsies, ja saimnieciskā darbība tajos nenotiks.</p>
6. Ainavu vai ainavu elementu pašreizējais aizsardzības režīms un tā ietekme uz ainavu struktūru	<p>Patreizējais aizsardzības režīms: Mikroliegumu platība: 109,5 ha (1,9), ĪADT platība: 1283,2 ha (22,5%), Ainavu aizsardzības zonas platība: 4410,8 ha (77,5%).</p> <p>Aizsardzības režīma ietekme uz ainavu struktūru: Esošais aizsardzības režīms nodrošina ainavu struktūras saglabāšanos, bet tikai daļēji nodrošina bioloģiski vērtīgo ainavas elementu aizsardzību. Teritorijas aizsardzības režīms precizējams un meža apsaimniekošana plānojama pēc detāla ainavu ekoloģiskā plāna izstrādes un teritorijas bioloģisko vērtību inventarizācijas. Veicot teritorijas apsaimniekošanu pēc patreizējā zonējuma noteikumiem vairākas bioloģiski vērtīgas teritorijas tiek pakļautas mežsaimnieciskajai darbībai, kā rezultātā to vērtība varētu zust vai būtiski samazināties.</p>
7. Vēlamā ainavu struktūras un tās elementu attīstība	<p>Tiek saglabāti gan lielāki mežu masīvi, gan mežu un lauku mozaīka</p> <p>Mežu-purvu ainava, kur saimniekošana notiek, maksimāli imitējot dabisko procesu norisi; var veidot mikrofragmentāciju (dažu koku lieluma lauces un mazi klajumi), bet nedrīkst</p>

Starptautiskas nozīmes mežu un mitrāju kodolzona	Poligona Nr.: 1.1.19.
	veidoties lielas izcirtumu un jaunaudzū vienlaidu platības. Lielā platībā saimnieciska iejaukšanās nenotiek un audzes tiek apsaimniekotas galvenokārt ar mērķi nodrošināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos. Mežā liels daudzumu sausokņu, visās mežaudzēs jāpalielina lielu dimensiju koku daudzums.
8. Priekšlikumi ainavas izmantošanai un apsaimniekošanai, t.sk. konkrētas rīcības (īstermiņa, ilgtermiņa) vēlamā mērķa sasniegšanai	Visā poligona teritorijā: <ol style="list-style-type: none"> 1. Jā saglabā tradicionāla (esošā) zemes izmantošana. 2. Vismaz 25% no mežaudzēm tiek apsaimniekotas kā galveno mērķi izvirzot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, vēl vismaz 15% (priekšroka priežu audzēm ar vismaz 150g koku klātbūtni sastāvā purvu tuvumā, dabiskas izcelsmes egļu audzēm uz mitrām augsnēm un apšu audzēm, tad melnalkšņu un bērzu audzēm uz mitrām augsnēm, vēlams lielākā platībā vienkopus, kur mazāka līdzšinējā apsaimniekošanas ietekme) pilnībā bez mežsaimnieciskās iejaukšanās (izdalāma dabas aizsardzības mežu bez saimnieciskās darbības zona un dabas aizsardzības mežu ar pieļaujamu saimniecisko darbību zona atbilstoši mežu masīvu AEP izstrādes vadlīnijām). 3. Izstrādātajās audzēs jāatstāj lielāks skaits (vismaz 10-20 uz ha) tādu ekoloģisko koku, kas var sagaidīt nākamās paaudzes mežu (priedes, bet kur to nav, apses, kā arī lielu apšu stumbeņi; lielākās apses var mērķtiecīgi atzarot, lai to vainagi nenoēnotu jauno mežaudzi). 4. Sagatavojot augsni sausieņu meža (uz smilts augsnēm) cirsmas apmežošanai nav vēlams pielietot mehāniskas augsnes apstrādes metodes, bet gan kontrolētu zemsedzes dedzināšanu un meža materiāla atlikumu (zaru, krūmu) dedzināšana vairākās nelielās kaudzēs. 5. Tur, kur iespējams, priekšroka dodama dabiskai meža atjaunošanai. Ja to pieļauj augšanas apstākļi, izcirtumi apmežojami ar platlapjiem. 6. Mākslīgās izcelsmes egļu audzes dabiskošanas, ļaujot tajās veidoties lapu koku piemistojumam; izcirstās platības atstājamas dabiskai apmežošanai ar apsi, bērzu

Starptautiskas nozīmes mežu un mitrāju kodolzona	Poligona Nr.: 1.1.19.
	<p>un melnalksni (atkarībā no audzes).</p> <p>7. Nav vēlama jaunu ceļu būve poligona koridorveida meža joslā, kas savieno Ziemeļu purvus ar Planču un Vilku purvu caur Pirtsmeža un Limšēnu purviem.</p> <p>Dabas aizsardzības mežu bez saimnieciskās darbības zonā:</p> <p>8. Pieļaujami tikai biotehniskie pasākumi, kas nodrošina vai palielina teritorijas bioloģisko daudzveidību.</p> <p>Dabas aizsardzības mežu ar pieļaujamu saimniecisko darbību zonā:</p> <p>9. Jāsaglabā bioloģiski vecās, jauktās egļu-apšu un apšu-egļu audzes, kurās ir arī otrā stāva egles. Jāveicina šādu audžu veidošanās- mežā jābūt pārstāvētām visu vecuma klašu jauktajām egļu-apšu un apšu-egļu audzēm.</p> <p>10. Saimniekojot jāsaglabā pieaugušu un pāraugušu bērzu audžu īpatsvars vismaz pašreizējā līmenī (5%) un jāpalielina šādu apšu (līdz vismaz 2%) un melnalkšņu audžu platības (līdz vismaz 2%).</p> <p>11. Nav pieļaujama nekāda sauso koku (īpaši vecu, dobumainu priežu) izciršana, pēc iespējas saglabājami arī visi bērzu un melnalkšņu stubeņi vai kalstoši koki (ap tādiem veidojamas atstājamo koku grupas).</p> <p>12. Priežu audzēs, kur paredzēta saimniekošana, meža ciršana jāveic tā, lai tās kopējais iespaids (ciršana, izvešana, atjaunošana un kopšana) traucējumu ziņā būtu vismazākais; Jāizvairās no jebkādas darbības no 1. marta līdz 31. jūlijam</p> <p>13. Cirsmu rezultātā nedrīkst veidoties klajumi, kuru platums jebkurā virzienā ir lielāks par 100 metriem.</p> <p>14. strādājot maksimāli jāsaglabā zemes stāva struktūrelementi – izgāztu koku saknes, resnas kritalas u.tml., kā arī jācenšas cirsmu malas neveidot taisnas.</p> <p>15. Tur, kur kailciršu pielietošanai nav alternatīvas, atstājami vismaz 20 koki uz ha, no tiem veidojot grupas.</p> <p>16. Nav pieļaujama jaunu ceļu būve un hidroloģiskā režīma maiņa, izņemot gadījumus, kad iespējams veikt kādreizējā mitruma režīma atjaunošanu purvu apkārtnē (grāvju aizbēršanu vai bloķēšanu).</p>

Starptautiskas nozīmes mežu un mitrāju kodolzona	Poligona Nr.: 1.1.19.
	17. Nogabalos, kur priedes vecums ir virs 100 gadiem, saules apspīdētās dienvidu ekspozīcijās vēlams veikt egles un u.c. pameža izņemšanu.
9. Priekšlikumi ZVBR zonējuma maiņai	Vismaz trim lielākajiem purviem piegulošā daļa noteikti iekļaujama zonā, kas nodrošina stingrāku meža aizsardzību. Teritorijas aizsardzības režīms precizējams pēc detāla AEP izstrādes mežu teritorijām.